

LANCEMENT LANCERING

ESPACE BLEU eurométropolitain
Eurometropolitane BLAUWE RUIMTE

22.03.
2016

PERSDOSSIER

22.03.16 – KORTRIJK Budascoop

Perscontacten :

Séverine FLAHAULT +33 7 86 71 13 89 - Severine.Flahault@eurometropolis.eu

Piet Quataert, Projectmedewerker **BLAUWE RUIMTE** : +32 (0)478 55 45 37 Piet.Quataert@eurometropolis.eu

DE BLAUWE RUIMTE van de Eurometropool

Naar aanleiding van de Wereldwaterdag op dinsdag 22 maart 16 lanceert de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai, voorgezeten door Rudy Demotte (minister-president van de Federatie Wallonië-Brussel en burgemeester van Doornik), het initiatief Eurometropolitane **BLAUWE RUIMTE** in de Budascoop te Kortrijk, waar de tentoonstelling WATER WAR loopt.

In deze Frans-Belgische regio die sterk wordt gestructureerd door haar valleien, stroombekkens, waterlopen en rivieren - die allemaal de grenzen overschrijden -, is de BLAUWE RUIMTE een participatief proces gebaseerd op het WATER, in al zijn dimensies. Deze gemeenschappelijke troef, moeten we samen valoriseren, beschermen, beheren en vieren: het WATER, in al zijn dimensies.

De ontwikkeling en werking van deze **Blauwe Ruimte**, een echt Eurometropool-platform rond het water, worden door **drie grote acties** verzekerd :

- 1. De Atlas 2.0** : het terrein ontdekken, de actoren en de projecten in kaart brengen, kennis delen, initiatieven koppelen, de actoren met elkaar in contact brengen door middel van *summerschools* (de eerste editie is gepland in augustus), politieke, technische en burgerbijeenkomsten, en de ontwikkeling van een digitale cartografie.
- 2. Een groot feest in het teken van het water** op schaal van de Eurometropool.
- 3. Een operationeel charter** om de **147 lokale acties in de Eurometropool** te kaderen en te bundelen. Dit charter wordt in samenspraak met alle actoren ontwikkeld.

Dag van de lancering : 22 maart 2016

De verkozenen van de Eurometropool, Paola Vigano, Grand Prix d'Urbanisme 2013 in Frankrijk en Doctor Honoris causa van de UCL die Studio16 leidt, en de actoren op het terrein voor wie het water een cruciale rol speelt in hun acties, zullen een dialoog opstarten rond dit federerende proces. Daarna zal het initiatief worden opengesteld voor de burgers en voor andere netwerken met het oog op een gezamenlijke bouw van deze **BLAUWE RUIMTE**.

De Eurometropolitane Blauwe Ruimte zal de realisatie van concrete projecten mogelijk maken die nuttig zijn voor de burgers en die verband houden met het water in zijn vele dimensies en functies : vrije tijd, vitale hulpbron, ruimtelijke planning, economische ontwikkeling, transport, biodiversiteit, ...

De media worden uitgenodigd om dit initiatief mee te helpen bekendmaken onder de burgers.

DE BLAUWE RUIMTE : waarom ?

Om ervoor te zorgen dat de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai

- een duurzame regio wordt die in staat is om de klimaatuitdagingen het hoofd te bieden en die zich verenigd rond innovatieve acties die verband houden met het **water** in al zijn dimensies : waterwegen, rivieren, beekjes en vochtige graslanden, drinkwaterbronnen en afwateringsinfrastructuren, bruggen en sluizen, waterfauna en -flora, enz.
- een metropool van de 21ste eeuw wordt, een stedelijke en landelijke, dynamische en krachtige metropool waar burgers, verkozenen, lokale actoren, ... samen acties ondernemen om een gemeenschappelijke cultuur van samenleven met het water te ontwikkelen.

DE BLAUWE RUIMTE : voor wie ?

- de inwoners van de Eurometropool
- de actoren van de Eurometropool, die actief zijn op het vlak van toerisme, economie, recreatie, binnenvaart, afwatering, bescherming van de natuur of het erfgoed, onderwijs of cultuur, ...

DE BLAUWE RUIMTE : om wat te doen ?

- om een duurzame economie, het duurzame toerisme, ... te ontwikkelen
- om de vitale watervoorraden te beschermen
- om de biodiversiteit en de natuurgebieden te beschermen en te herstellen
- om de risico's beter beheren (vervuiling, overstroming)
- om een gemeenschappelijke cultuur van het water in al zijn dimensies te ontwikkelen
- om het erfgoed te beschermen en te verrijken

Deze visie wordt vanaf dit jaar en de volgende jaren vertaald in **drie grote acties** .:

1. De Atlas 2.0 : het terrein ontdekken, de actoren en projecten in kaart brengen, kennis delen, de actoren met elkaar in contact brengen.
2. Een feest in het teken van het water op schaal van de Eurometropool in 2018
3. Een operationeel charter om de lokale acties in de 147 gemeenten van de Eurometropool te kaderen en te bundelen

Deze 3 initiatieven zullen de ontwikkeling en de werking van deze **BLAUWE RUIMTE**, een echt Eurometropool-platform rond het water, mogelijk maken.

(cf. fiches op de volgende bladzijden)

DE BLAUWE RUIJTE : hoe gaan we te werk? Onze aanpak

Het initiatief is gebaseerd op de volgende **methodiek** :

- **De actoren met elkaar in contact brengen en samenhang creëren tussen de projecten** : veel actoren werken rond thema's die verband houden met het water en/of het groene netwerk. Hoewel ze elkaar niet altijd kennen, denken en werken ze projecten uit die een verrijking vormen voor het terrein. Het doel bestaat erin hun wederzijdse kennismaking, de uitwisseling van knowhow en ervaringen, en de bundeling van bepaalde actiemiddelen te bevorderen. Dit met de bedoeling een sterkere actiecoherentie te creëren en territoriale innovaties te stimuleren.
- **Co-creatie** stimuleert het durven en zet actoren aan om platgetreden paden te verlaten, om de toekomst uit te tekenen en om de basis te leggen voor concrete projecten, alvorens deze uit te voeren. Co-creatie wekt ook het enthousiasme van de actoren (burgers, verenigingen, instellingen) en leidt tot een sterker ownership/beheer van de projecten die voortvloeien uit de co-creatie.
- **De actieve deelname van de burgers** aan de animatie en opwaardering van de regio rond het water. Initiatieven stimuleren, voortbouwen op de bestaande initiatieven (cf. De Grote Verleiding in 2015), de inwoners betrekken bij de ontwikkeling van hun regio.

DE BLAUWE RUIJTE : met wie ?

- **De partners van de EGTS Eurometropool**
Deze partners vertegenwoordigen 4 bestuursniveaus : 2 Staten, 3 Regio's, 3 Departementen/Provincies, 5 Intercommunales en zijn 147 gemeenten.
- De actoren met **bevoegdheden die rechtstreeks verband houden met het water**, zoals :
  - De beheerders van de Waterwegen : Voies Navigables de France, Water en Zeekanaal nv, Service public de Wallonie
  - De *Commissions locales de l'eau* die instaan voor het beheer van de *Schémas d'Aménagement et de Gestion des Eaux (SAGE)*
  - De *Comités de Rivières* die instaan voor het beheer van de *Contrats de Rivières*
  - De wateragentschappen
  - ...
- De actoren met **bevoegdheden die verband houden met het blauw-groene netwerk**, met name de Regionaal Landschappen of gelijkaardige platformen (er zijn er 6 in de Eurometropool) en de netwerken van de landbouwsectoren
- **De verenigingen** met activiteiten die verband houden met het water (cultuur, sport, onderwijs, scheepvaart, natuurbescherming, ...)
- **De netwerken van bedrijven** die verband houden met het water of voor wie de waterbehoefte van belang is voor hun productie of een grote uitdaging vormt voor hun groei.

Het partnership moet nog worden opgezet en staat hoe dan ook permanent open voor al wie zich betrokken voelt door de uitdagingen die gepaard gaan met het water in al zijn vormen.

Geïnteresseerde actoren kunnen contact opnemen met de Eurometropool via info@eurometropolis.eu ; 0032 56 23 11 00/05

- **In de loop van het proces, zullen het maatschappelijk middenveld, de burgers** (inwoners, studenten, ...) betrokken worden d.m.v. workshops op het terrein, *summerschools*, participatieve bijeenkomsten, de creatie van een Feest van het Water op schaal van de Eurometropool, enz...

Op een ogenblik waarop het water schaarser wordt, met de grootste omzichtigheid moet worden behandeld en zeer strikt moet worden beheerd, is het nodig een nieuw imago uit te dragen en de gebruikers van de Eurometropool middelen aan te reiken om zich het water opnieuw toe te eigenen.

Kennis en ervaringen uit de verschillende deelgebieden van de Eurometropool kunnen op die manier gedeeld worden en uitgewisseld.

Te ontdekken

Op 22 maart kunnen de deelnemers na de lancering van de Blauwe Ruimte **de tentoonstelling Water.war in de Budafabriek** ontdekken. Daar worden de uitdagingen voor de planeet op originele wijze worden voorgesteld door kunstenaars en wetenschappers.

De tentoonstelling (Nederlands, Frans en Engels) is toegankelijk voor het grote publiek en loopt tot 26 juni 2016 (woensdag, donderdag, vrijdag en zaterdag van 14u tot 18u ; zondag van 10u tot 18u ; tarief : € 6/verlaagd tarief : € 4/5).

De lancering van de Blauwe Ruimte vindt plaats met de medewerking van BudaKunstencentrum.

ACTIE 1

ATLAS 2.0 : ontdekken, in kaart brengen, in contact brengen

Doelstellingen : het terrein ontdekken, de actoren en projecten in kaart brengen, kennis delen, de actoren met elkaar in contact brengen

Timing : eind 2015 > 2018

Voorwerp :

- Inventaris van de actoren en lopende/geplande projecten (dit zal evolueren met de tijd).
- Digitale en participatieve cartografie van deze lopende en geplande projecten. Deze cartografie zal worden verrijkt met :
  - de lopende inventarisatie
  - de *summer school(s)* van eind augustus 2016
  - workshops op het terrein (vanaf juni 2016 > ...)
  - Politieke, technische en burgerbijeenkomsten
    - De eerste bijeenkomst is gepland op 11 oktober over de troeve en de uitdagingen van de binnenvaart.

Meerwaarde voor de betrokken actoren :

Wederzijdse kennismaking om elkaar de mogelijkheid te geven de krachten te bundelen, knowhow en ervaring uit te wisselen, overlappingen te vermijden, synergieën te scheppen over de grenzen heen en de middelen te rationaliseren.

ACTIE 2

FEEST VAN HET WATER op schaal van de Eurometropool

Wat is dit ?

- Een periode van watergerelateerde feestelijkheden in de Eurometropool (reizende feesten of feesten op verschillende plaatsen in de Eurometropool)
- Op basis van een sterk thema vastgelegd door de partners, zoals de strijd tegen de vervuiling, afwatering, het water als vitale hulpbron die beschermd moet worden, het water als “ecologische” uitdaging, ...
- Van deze periode van feestelijkheden gebruik maken om het publiek te informeren en te sensibiliseren via het spel, filmpjes, momenten van gezellig samenzijn waarop Fransen, Walen en Vlamingen elkaar ontmoeten

Timing :

- 2016 – 2017 : voorbereiding
- 2018 : zomer van het grote feest van het water

Hoe ?

- Door voort te bouwen op de bestaande feesten (feesten opgeijst in de inventaris (projecten) of feesten die gekend zijn (bv. De Grote Verleiding/Les Délices de la Lys, ...))
- Door verenigingen en burgers op te roepen om hieraan deel te nemen
- Door hiervoor een co-financieringsbudget te voorzien (via Interreg, microprojecten)
- Door innovatieve producties te genereren, zowel op wetenschappelijk en technologisch als op feestelijk en sportief of cultureel vlak, enz.
  - Een wedstrijd voor transport op het water
  - Een videowedstrijd om het publiek te sensibiliseren rond de uitdagingen die gepaard gaan met de bescherming van het water
  - Kunst en spektakel op en rond het water
  - ...

Meerwaarde op grensoverschrijdende schaal :

- Bewustwording van de ruimte en van de plaats van het WATER in de Eurometropool, besef dat het water een collectieve troef is die gezamenlijk beschermd moet worden :
  - Voor het alledaagse leven : mensen, dieren, planten (ecosysteem)
  - Voor de vrije tijd
  - Voor de binnenvaart, het transport,
  - Voor de economie : ondernemingen en landbouwsector
- de burgers worden actoren van hun regio : ze ondernemen acties op lokaal vlak in het kader van een Eurometropolitain “ecosysteem”.
- Als men wil dat het water door iedereen wordt toegeëigend, dan moet het water beter gekend zijn zodat het beter wordt gerespecteerd, gebruikt, beschermd en gevaloriseerd.

ACTIE 3

Een operationeel charter voor 147 ACTIES

De Eurometropool bestaat uit 147 Vlaamse, Franse en Waalse gemeenten en telt in totaal 2,1 miljoen inwoners.

Een operationeel charter om :

- een georganiseerd en coherent kader vast te leggen op schaal van de Eurometropool, met gemeenschappelijke waarden en visie
- de prioritaire actiedomeinen in kaart te brengen (prioritaire théma's)
- partners te verenigen en te doen samenwerken
- een gezamenlijk en samenhangend actieplan op schaal van de Eurometropool uit te werken en te implementeren met het oog op de realisatie van "147 acties" in de gemeenten.

Hoe ?

1. **Het charter wordt gevoed door de Atlas 2.0** (kennis van de bestaande acties en projecten (cf. inventaris, workshops, ...))
2. **De gezamenlijke prioriteiten in onderlinge afstemming vastleggen**
3. De verschillende territoriale ontwikkelingsplatformen, de gemeenten, de burgers, ...stimuleren om **innovatieve acties** te ondernemen (ook op technologisch vlak). Dit moet de creativiteit, de krachtenbundeling, de uitwisseling van knowhow en competenties, en de solidariteit bevorderen.

De co-creatie en de totstandkoming van publiek-private samenwerkingen of mecenaten stimuleren

Ter illustratie : Voorbeelden m.b.t. 3 belangrijke thema's :

- Bescherming en duurzame exploitatie van het water
  - Plaatsing van regentonnen, watertanks in de tuinen, in de collectieve moestuinen
  - Invoering van natuurlijke waterzuiveringsmaatregelen, zoals "lagunage" (aanleg van waterbekkens voor waterzuivering)
  - Vegetatiedaken
- Lokale acties rond het beheer van de risico's
  - Herbeplanting van rietvelden
  - Heringebruikname van oude systemen voor de regeling van het debiet tussen waterpartijen en rivieren
  - Ecologische en multifunctionele stormbekkens op schaal van een wijk
- Opwaardering van en animatie rond het water
  - Land art, green street art,
  - Inventaris van het drietalige watervocabularium
  - Watersportactiviteiten
  - Inventarisatie en opwaardering van het onroerende erfgoed en van de systemen voor waterbeheer (sluizen, bruggen, fonteinen, watertorens, ...)

Verwachte meerwaarde :

- Coherentie en territoriale animatie
- Concrete acties op het terrein voor de burgers en hun ecosysteem.
- Eventuele co-financieringen (Interreg), financiële krachtenbundeling